

Obzornik

glasilo delovne organizacije

„ZA“ zdravje

Vsi trije zbori Skupščine občine Cerknica in oba zbora skupščine Občinske zdravstvene skupnosti so 21. maja 1987 sprejele

SKLEP:

Za območje občine Cerknica se razpiše referendum za uvedbo samoprispevka za obnovo Zdravstvene postaje Stari trg in izgradnjo Zdravstvenega doma v Cerknici.

Vrednost predvidene investicije po cenah, ki so veljale 31. marca 1987 je naslednja:

1. Obnova in pridobitev novih prostorov v zdravstveni postaji Stari trg: 152.260.000 din
2. Izgradnja novega zdravstvenega doma v Cerknici: 1.951.544.500 din
Skupna predračunska vrednost obeh investicij torej znaša: 2.103.804.500 din
ali po domače: nekaj več kot 210 milijard starih dinarjev.

Vemo torej ZA KAJ se odločamo, pogledajmo še, ZAKAJ smo se odločili, da referendum sploh razpišemo in da ga razpišemo ZA ZDRAVJE.

Zato, ker so prostori, namenjeni našemu zdravju, sramotno zanikrni, povsem zastareli, neustrezní, odločno premajhni in taki ne omogočajo zdravstvenim delavcem, da bi svoje znanje v njih uporabili za naše dobro. Prostori, kakršni so, ne omogočajo nikakršnega razvoja zdravstvene stroke pri nas. V takšnih pogojih torej lahko na tem — zdravstvenem področju — samo zaostajamo. Zaostajanje na tem sektorju človekovega bivanja pa sodi v samo dno zaostalosti in nerazvitosti neke družbe.

To je zanemarjanje in podcenjevanje, razvrednotenje človekovega življenja samega. Za zdravje smo torej dolžni napraviti, kar v danih razmerah največ zmoremo.

ALKIMISTIČNA SRHLJIVKA

Sedanja stavba zdravstvenega doma v Cerknici že dvajset let ne ustreza. Ko je bil dom zgrajen na pogorišču nekdanje posojilnice v letih 1951/52 sta bila v njem zaposlena dva zdravnik: en v splošni in en v zobni; poleg njiju pa še medicinska sestra, babica in laborantka. Zdaj dela v njem osem zdravnikov splošne medicine in sedem zobozdravnikov ter ustrezno število drugega zdravstvenega, tehničnega in pomožnega osebja — skupno 74 zaposlenih.

Prostori so torej odločno pretesni celo za samo osebje, namenjeni pa so pacientom in teh se poprečno dnevno zvrsti v ambulantah po 150.

Najbolj grozljivi so sanitarni in higienski pogoji: Vse osebje ima npr. na voljo eno stranišče — brez umivalnika; čakalnica zobnih ambulant je skupna za otroke in za odrasle, v otroški ambulanti imajo zdravi dojenčki, ki pridejo na sistematski pregled, lepe možnosti, da se od bolnih nalezejo ošpic, noric, rdečk ali še česa hujšega. Urin in kri se mešata in prelivata v čumnati brez čakalnice in tudi brez svetlo-

be; pacienti prenašajo kozarčke svojih »odpadnih voda« po hodnikih in stopniščih skozi gnečo čakajočih itd. Prava srednjeveška srhljivka v času, ko ves svet trepetá pred novo boleznijo, ki tako kot nobena doslej kriči po absolutni izolaciji in sterilizaciji, po 100 % higieni.

Ne gre le za 70 zdravstvenih delavcev — četudi za te (kdo bo pa še prišel delat v takšno

mizerijo!) — gre za zdravje 15 000 občanov. Če ne bomo zgradili novih prostorov, se lahko zgodi, da bomo ostali še brez teh, ker jih bodo sanitarne inšpekcije prisiljene zapreti, da nas obvarujejo hujših posledic. Bomo potem hodili na Vrhniko? V Ljubljano? Si bomo sami odrezali ta kos štandarda?

(nadaljevanje na 2. strani)

Za zdravje in bogatejši jutri

V tridesetih povojnih letih so si prebivalci občine Cerknica na požganih ruševinah obnovili domačije, iz žagarskih obratov in obrtnih delavnic je s trdim delom nastala močna industrijska osnova in s tem zagotovljen debelejši kos kruha ter boljše življenje. Po izgradnji take osnove so spoznali, da samo proizvodnja ni dovolj za razvoj človeka in družbe. Električno, vodovodno in cestno omrežje, kasneje pa izobraževalni in vzgojni objekti so bili rezultat spoznanj o boljših pogojih za razvoj družbe, zlasti mlajše generacije. Iz dela svojih osebnih dohodkov, združenih v občinski ali krajevni samoprispevek, je kljub nekaterim spodrslijajem zrasla cela vrsta novih prostorov, šol, telovadnic, vrtcev.

Korak je nato nekoliko zastal, vendar se ni ustavil. V demokratični in široki javni razpravi so ljudje na zborih občanov in zborih delavcev izluščili iz množice svojih potreb — obnovo in izgradnjo zdravstvenih objektov.

Mnogo je bilo tehtanj in odločitev o današnjem gospodarskem in družbenem položaju in o primernosti trenutka, v katerem se bomo z referendumom odločali za uvedbo samoprispevka. Razprava je našla odgovor tudi na to vprašanje. Dolgo smo živeli v prepričanju, tudi takrat, v boljših letih, da še ni prišel čas za normalno usklajen razvoj. Iztreznitve so prišle iznenada, čeprav so bile le posledica našega včerajšnjega ravnanja. Spoznali smo, da bo pot do ponovnega razcveta dolga in težka. Tudi na koncu te poti se ne bosta cedila med in mleko. Je že tako, da ima človek več načrtov in potreb, kolikor jih zmore. In vendar ne bo nikoli dovolj sredstev za vse. Vsakič se bo treba odločati in nameniti del ustvarjenega dohodka ne samo zase, temveč tudi za uresničitev potreb, ki so skupnega pomena za vse občane. Čim več ljudi bo tako ravnalo, tem lažje bomo uresničili zastavljene cilje.

Zastonj je pričakovati rešitve s strani sistema in države. Tudi objektov zdravstva nam ta dva ne bosta zgradila. Zgradimo jih lahko le sami. Le v primeru uspelega referenduma lahko računamo na sredstva skupnega programa Medobčinske zdravstvene skupnosti Ljubljana. Celó vrsto let smo velikokrat prisluhnili težavam drugih občin in jih pri izgradnji zdravstvenih objektov podprli tudi s svojimi sredstvi. Zato povsem utemeljeno pričakujemo enako prizadevanje združenega dela v tej skupnosti tudi za reševanje naših težav.

Zato glasujmo za predlagani program. Razum in srce ne smeta zamegliti velike odgovornosti, ki jo z glasovanjem na referendumu prevzemamo nase — za naš jutrišnji obstoj in razvoj. Glasujemo tudi za skupno reševanje vseh tistih potreb, ki jih danes odlagamo zato, ker smo izbrali najnujnejše za življenje, izbrali smo program zdravja.

Predsednik
skupščine občine Cerknica
Tone Urbas

Vesela, sončna stran mladosti

„ZA“ zdravje

(nadaljevanje s 1. strani)

GLASUJMO TOREJ »ZA« ZDRAVJE — VSI GA POTREBUJEMO KDAJ BOMO GLASOVALI?

V četrtek, 18. junija od 6. do 18. ure bo referendum za delovne ljudi, ki so zaposleni v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in imajo stalno bivališče na območju občine Cerknica;

V nedeljo, 21. junija od 7. do 19. ure bodo glasovali delavci, zaposleni izven območja občine, kmetje, obrtniki, upoko-jenci in drugi volivni upravičenci.

KDO GLASUJE

Pravico glasovati na referendumu imajo vsi delovni ljudje in občani, ki so vpisani v splošnem volilnem imeniku na območju občine Cerknica, ter delavci, mlajši od 18 let, s stalnim prebivališčem na območju občine Cerknica, ki še niso vpisani v splošnem volilnem imeniku na območju občine Cerknica.

Odločitev na referendumu je sprejeta, če je zanj glasovala večina delovnih ljudi in občanov, ki imajo pravico glasovanja po prejšnjem odstavku.

Pri ugotavljanju izida glasovanja se ne štejejo tisti delovni ljudje in občani, za katere se uradno ugotovi, da se zaradi dela v tujini ali služnje vojaškega roka niso mogli udeležiti glasovanja.

PREJELI BOSTE VABILO, ODZOVITE SE NANJ

VIŠINA SAMOPRISPEVKA

Samoprispevek bi bil uveden za obdobje petih let in sicer od 1. 9. 1987 do 31. 8. 1992. leta.

Samoprispevek bi plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Cerknica po naslednjih stopnjah:

1. delovni ljudje in občani od osebnih dohodkov, zmanjšanih za davke in prispevke iz osebnih dohodkov in nadomestil osebnih dohodkov po stopnji 2 %,

2. upoko-jenci od pokojnin po stopnji 2 %,

3. delovni ljudje, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot glavni poklic in se jim davek odmerja v pavšalnem letnem znesku od osnove, od katere se obračunava prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zmanjšane za prispevke iz te osnove in odmerjeni davek in od nadomestil osebnih dohodkov po stopnji 2 %,

4. delovni ljudje in občani, ki opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot postranski poklic in so obdavčeni

a) po dejanskem dohodku — od ostanka čistega dohodka, zmanjšane za davek po stopnji 2 %,

b) v pavšalnem letnem znesku od odmerjenega davka po stopnji 10 %,

5. delovni ljudje in občani, ki občasno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, če ni s predpisi prepovedana, od ostanka čistega dohodka, zmanjšane za davek po stopnji 2 %,

6. delovni ljudje in občani, ki se jim odmerja davek iz kmetijstva, od katastrskega dohodka negozdnih zemljišč, zmanjšane za davek po stopnji 2 %,

7. delovni ljudje in občani od priložnostnih dohodkov iz kmetijskih, gospodarskih ali poklicnih oziroma drugih dejavnosti, avtorskih pravic (zmanjšanih za normirane ali dejansko priznane materialne stroške) ter osebnih dohodkov iz naslova pogodb o delu, od katerih se plačuje davek po odbitku, zmanjšanih za davke in prispevke po odbitku, po stopnji 2 %,

8. delovni ljudje in občani, zavezanci davka iz osebnih dohodkov iz kmetijske dejavnosti od katastrskega dohodka in vrednosti lesa, odkazane za pesek, ki so oproščeni plačevanja davka, po stopnji 1 %.

KOLIKO BO KDO ZBRAL

Po krajevnih skupnostih:

	din
Cerknica	467.205.000
Rakek	276.885.000
Grahovo	135.620.000
Begunje	102.890.000
Cajnarje—Žilce	38.130.000
Nova vas — Bloke	134.510.000
Stari trg	432.585.000
Skupaj občina	1.587.852.000

Po dejavnostih:

DELA VCI
UPOKOJENCI
OBRITNIKI
OBRITNIKI
KMETIJE
KMETIJE

2 % od neto OD	1.361.205.000 din
2 % od pokojnin	172.755.000 din
2 % od neto OD	21.115.000 din
10 % PAVŠALISTI	5.030.000 din
2 % KD in od poseka lesa	26.400.000 din
1 % od KD — OPROŠČENI DAVKA	1.320.000 din
SKUPAJ VSI PLAČNIKI SAMOPRISPEVKA	1.587.825.000 din

KOMU NE BO TREBA PLAČEVATI SAMOPRISPEVKA

6. člen

Plačevanja samoprispevka bi bili oproščeni:

a) od osebnih dohodkov in nadomestil delavcev in občanov, ki ne presegajo najnižjega zneska osebnih dohodkov, ki zagotavljajo socialno varnost delavca, določeno z zakonom (zajamčeni osebni dohodek);

b) od pokojnine, ki ne presegajo najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo in od starostne pokojnine, priznane po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov;

c) zavezanci, ki imajo višino katastrskega dohodka manjšo od najmanjše višine, določene z odlokom skupščine občine Cerknica;

d) prejemniki iz socialnovarstvenih pomoči, invalidnim, študentom ter nagrad, ki jih sprejemajo le-ti na proizvodnem delu, oziroma delovni praksi;

e) izplačila iz sklada skupne porabe (regresi, jubilejne nagrade, odpravnine in podobno).

7. člen

V izjemnih primerih, ko bo plačevanje samoprispevka ogrozilo nujno preživljanje zavezance in njegove družine, zavezanec lahko prosi, da se ga oprosti plačevanja samoprispevka.

O zahtevkih občanov iz prvega odstavka tega člena odloči pristojni organ občinske skupnosti socialnega skrbstva po postopku, določenem s samoupravnim sporazumom o uresničevanju socialnovarstvenih pravic (Ur. list SRS, št. 26/84).

Postopek za uveljavitev oprostitve plačevanja samopri-

Uradni vhod v cerkljanski zdravstveni dom

spevka se lahko uvede tudi po uradni dolžnosti.

KAJ BOMO PRIDOBILI

Načrtujemo, da bomo s sredstvi samoprispevka in drugimi sredstvi zagotovili:

— izvajanje vseh dejavnosti osnovne zdravstvene službe (splošna medicina, zobozdravstvo, patronažne in dispanzerske dejavnosti, služba prve pomoči (urgentna služba), dežurna služba, reševalna služba in drugo) v sodobnih in higiensko-sanitarnih prostorih ter na kvalitetno višjih in tudi kulturnejših ravneh. Isto velja tudi za vse spremljajoče dejavnosti;

— vzpostavitev tistih specialističnih dejavnosti, ki jih je možno in strokovno smiselno organizirati na nivoju osnovnega zdravstvenega varstva (ortopedija, okulistika, nekatere dejavnosti dermato-venerologije, nevrologija, psihiatrija in še nekatere), pri čemer bo treba upoštevati velike oddaljenosti v občini do obeh zdravstvenih centrov, t. j. do Starega trga in Cerknice;

— že sedaj napovedujemo uveljavljanje prioritete pri organizaciji zdravstvenega varstva za starostnike in borce NOV ter dispanzerja za medicino dela, tako v Cerknici kakor v Starem trgu.

Do takih globalnih usmeritev zdravstvena služba prišla ob opazovanju razmaha ter dejavnosti v sosednjih občinah, kjer so v zadnjih 10 letih zgradili podobne objekte (Idrija, Logatec, Ribnica, ljubljanske občine, Domžale, Kamnik, Litija). Sodelovanje z njihovimi zdravstvenimi službami nam bo koristilo pri programiranju in načrtovanju naših objektov, da ne bi ponavljali napak, ki so se pokazale pri funkciji teh, že zgrajenih objektov.

POTREBNA DELA IN CENE Zdravstvena postaja Stari trg

Na objektu je potrebno:

- obnoviti streho z zamenjavo strešnikov, slemenjakov, kleparskih izdelkov, strelovoda itd.,
- obnova fasade z napravo toplotne izolacije,
- obnova centralnega ogrevanja, montaža cisterne, nov Schiedel dimnik, obnova vseh oken in okenskih polic,
- preureditev stanovanjskega objekta v funkcijo zdravstvenih potreb (otroški dispanzer ter še ena splošna ambulanta), ureditev celotne električne instalacije, sanitarij ipd.,
- zunanja ureditev v takem smislu, da bo skupaj z lekarniško postajo predstavljala zaokroženo celoto.

Ocenjena vrednost vseh naštetih del po cenah veljavnih 31. marca 1987 znaša din 152.260.000.—.

Zdravstveni dom Cerknica

Brutto etažne površine novega objekta po programsko-projektni nalogi znašajo 3270 kvadratnih metrov.

Od vrednosti kvadratnega metra ob koncu marca 1987 cca 590.000.— dinarjev znaša celotna investicijska vrednost objekta din 1.951.544.500.—.

V to ocenjeno končno vrednost spada:

- gradnja objekta (gradbena, obrtniška, instalac.) 1.263.135.600.—
- medicinska in druga potrebna oprema 378.940.680.—
- komunalna ureditev in ureditev okolice 252.627.120.—
- projektni, izvajalski, nadzorni inženiring 56.841.100.—
- SKUPAJ 1.951.544.500.—**
(nadaljevanje na 3. strani)

Čakalnica splošne ambulante v Cerknici

OBČANKE! OBČANI!

Pred nami je pomembna odločitev! Odločitev o uvedbi samoprispevka, s pomočjo katerega lahko uresničimo dolgoletno željo. Potrebujemo nov, sodoben zdravstveni dom v Cerknici, posodobiti moramo zdravstveno postajo v Starem trgu.

Porast števila prebivalcev, razvoj industrije v naši občini in predvsem nesluten razvoj medicinske stroke so že zdavnaj prerasli možnosti in potrebe po humanih, hitrih in kakovostnih zdravstvenih storitvah. Premajhni in neustrežni prostori zdravstvenih domov v Cerknici in Starem trgu so prevelika ovira za nadaljnji razvoj zdravstva v občini, kljub vsem prizadevanjem zdravstvenih delavcev, ki skušajo ujeti in obdržati korak z napredkom v medicini.

Pravimo, da je človek naše največje bogastvo! Res je! Toda ta človek mora biti zdrav in zadovoljen, da lahko opravlja svoje delo, za svojo korist in korist celotne družbene skupnosti. Javna zdravstvena služba se je od leta 1952 razvijala in se povečevala po vsebini in obsegu. Čeprav je zdravstvena služba v tem času opravila veliko delo, je jasno, da takšni materialni pogoji, združeni s prostorsko stisko ne morejo zagotoviti uspešnega dela in nadaljnega razvoja zdravstvenega varstva v občini.

Z vašo odločitvijo »ZA« uvedbo samoprispevka za gradnjo in obnovo zdravstvenih objektov bi zagotovili humano, strokovno in sodobno delo zdravstvene službe. Obenem bi uredili možnost dodatnih medicinskih specialističnih dejavnosti.

Tovarišice in tovariši!

Vsaka družba, ki ceni človeka in njegovo zdravje, daje vse za človekov blagor. Naša družba ima dovolj razumevanja za zdravje naših delovnih ljudi in občanov, žal pa je za vse potrebe premalo denarja. Zato se moramo zavedati, da sami sebi in generacijam za nami lahko pomagamo s tem, da žrtvujemo del svojih osebnih dohodkov za višje, skupne interese in glasujemo »ZA« uvedbo samoprispevka.

dr. K. Klarič

„ZA“ zdravje

(nadaljevanje z 2. strani)

POMAGAJ SI SAM IN SKUPNOST BO POMAGALA

S samoprispevkom, zbranim po navedenih odstotkih od OD, pokojnin in katastrskega dohodka, zberemo torej okroglo nekaj manj kot 159 milijard starih dinarjev. Skupna investicija za ureditev obeh zdravstvenih objektov pa, kot smo videli, velja nekaj več kot 210 milijard. Razlika je okroglo 52 milijard.

Kdo jo bo pokril?

Pri vseh dosežanih zdravstvenih domovih v medobčinski zdravstveni skupnosti Ljubljana, ki zajema 18 občin, med njimi tudi našo, in so jih prav tako kot mi, gradili s samoprispevki občanov, je medobčinska skupnost sodelovala s 50% udeležbo.

Na tako udeležbo računamo tudi mi.

Po uveljavitvi te pravice nam je medobčinska zdravstvena skupnost torej dolžna prispevati 105 milijard starih dinarjev, kar bi skupaj z zbranim samoprispevkom znašalo 263 milijard.

Po zaključku investicije za zdravstvo, bi nam po tem računu ostalo 53 milijard st. din neporabljenih. Občinska skupščina se je ob sprejemanju sklepa o referendumu odločila, da s temi sredstvi razpolagajo krajevne skupnosti v skladu s svojimi programi.

KJE — KAKO — KDAJ

V Starem trgu se obstoječi objekt zdravstvene postaje v celoti prenovi, nove kapacitete se pridobijo na računu izpraznitve in obnove sedanjih stanovanj v samem objektu.

NOVOGRADNJA v Cerknici bo stala med sedanjim vrtcem in mlatilnico. Dela se bodo odlašala najboljšemu ponudniku z definirano pogodbo na ključ.

Načrtujemo takole zaporedje:

Zdravstvena postaja v Starem trgu: vsa priprava (dokumentacija in razna soglasja) končana v letu 1987; gradnja (obnova in vse ostalo) začeta in zaključena v l. 1988.

Zdravstveni dom Cerknica — novogradnja: pripravljalna faza (lokacija, dokumentacija, vsa dovoljenja in soglasja) do konca leta 1988, najkasneje do avgusta 1989; Začetek gradnje v zadnji tretjini leta 1989; Izročitev objekta v uporabo — oktobra 1991!

Kaj naj še rečemo? Ob vsem hudem je bolezen vendarle najhujša in ob vsem bogastvu — zdravje — naše lastno in naših otrok — največje bogastvo.

**BODIMO POŠTENI —
GLASUJMO VSI
GLASUJMO tokrat ZA!**

Naša maloprodaja

Skoraj se je že izteklo pet mesecev letošnjega leta in kaj kmalu bomo ocenjevali tudi dosežene polletne rezultate. Vsak na svojem področju dela in vsi skupaj v okviru Bresta. V naši maloprodaji smo si zastavili več ciljev in zadali vrsto nalog, ki jih moramo postoriti, o poglavitnih načrtih za letošnje leto smo nekaj že zapisali.

Glavni cilj je seveda kar najuspešneje nuditi naše izdelke in dosegati čim boljše prodajne rezultate. In kako nam to uspeva?

Predvsem lahko ugotovimo, da smo dobro izkoristili precej živahno povpraševanje v prvih treh mesecih, saj so vsi saloni presegli zastavljene načrte. Tromesečni načrt smo skupno presegli za 18 odstotkov in tako dosegli 28 odstotkov letnega plana. Naj ob tem omenimo, da smo najboljše rezultate v primerjavi z načrtovanimi zabeležili v prodajalnah v Mariboru, Titovem Velesu in Bitoli, v absolutnem znesku pa smo največ prodali v Cerkniškem salonu. Najbolje smo v prvih mesecih prodajali kuhinje B-2000, zelo dobro pa tudi sedežne garniture. Prav pri dobavah najbolj iskanih izdelkov pa se je pojavilo nekaj težav, saj smo dobavne roke kar močno razpotegnili in precej kupcev spravili v slabo voljo. Nekateri so prav trmasto vztrajali pri svojih zahtevah; če sem blago plačal mi ga dobavite v obljubljenem roku, in nikakor niso hoteli razumeti prijaznih opravičil prodalajcev kot — »pojavi se težave pri kooperantih, dobaviteljih...«

No, res, tudi to se je. Toda kupca pravzaprav ne zanimajo. In konec koncev, prav je tako.

Zato upamo, da bo glede dobavnih rokov v prihodnje manj nerednosti. Obenem ugotavljamo, da po nekaterih naših izdelkih kupci še naprej prav malo povprašujejo.

Prodaja je v aprilu in prvi polovici maja nekoliko upadla, saj se je domače povpraševanje po »trajnih dobrinah«, kot radi pravimo, nenadoma krepko znižalo. Trgovci so samevali, kupce pa so vse bolj vsiljivo vabili vsakovrstni re-

klamni oglasi. V naših prodajalnah smo z dokaj ugodnimi kreditnimi pogoji vendarle držali prodajo v želenih okvirih. V aprilu smo prodali za 10 odstotkov več kot smo načrtovali, podobno pa se obeta tudi za maj. V pravkar minulem mesecu smo v naših prodajalnah razstavili tudi nekatere novosti: jedilni kot S-410, jedilnico Anda, pa sedežno garnituro Kati in sistem Inventa. Tudi te novosti bodo pritegnile nove kupce.

Menimo, da je naša glavna naloga v prihodnjih mesecih povečati prodajo tistih izdel-

kov, po katerih je povpraševanje manjše. Zato pripravljamo za kupce novo zanimivo kreditno ponudbo, ki naj bi prodajo programa Vesna in spalnice Nada vsaj za enkrat povečala. Izračuni namreč kažejo, da je treba zaradi vse dražjih zalog nujno povečati prodajo in doseči večje obračanje izdelkov, po katerih je povpraševanje manjše, saj predstavlja izdelek, ki ga ne prodamo takoj, vsak dan večje breme.

V sklepnih del prehajajo tudi priprave za prepotrebno osvežitev in obnovitev naših prodajal. Oddelek za oblikovanje že pripravlja najprimernejše rešitve, da bi se kupec ob obisku in nakupu prijetno počutil. Ob preureditvi pa bomo obeležili tudi štiridesetletnico Brestove navzočnosti na domačem tržišču.

V. Frim

Novi računalnik obratuje

Z nekoliko večjo zamudo, kot smo jo predvidevali, nam je uspelo zamenjati stari računalnik z novim. Poudariti velja, da je potekala zamenjava pod precej težkimi pogoji, saj je bilo delo na računalniku praktično nemoteno, čeprav na obeh hkrati ni bilo moč delati. Obenem pa smo računalnik menjali prav v najbolj dinamičnih trenutkih uveljavljanja intervencijskih zakonov, kar bi tudi sicer povzročilo prekomerno obremenitev računalniških zmogljivosti.

Žal tudi po namestitvi novega računalnika ni šlo brez težav, saj ni deloval tako kot smo pričakovali. Potrebno je bilo tudi programsko uravnotežiti nekatere parametre. Doselej še nismo rešili vseh pomankljivosti prehoda, vendar so to predvsem problemi internega značaja in ne vplivajo na delo uporabnikov.

Dobavitelj tega računalnika še ni odpravil vseh reklamacij,

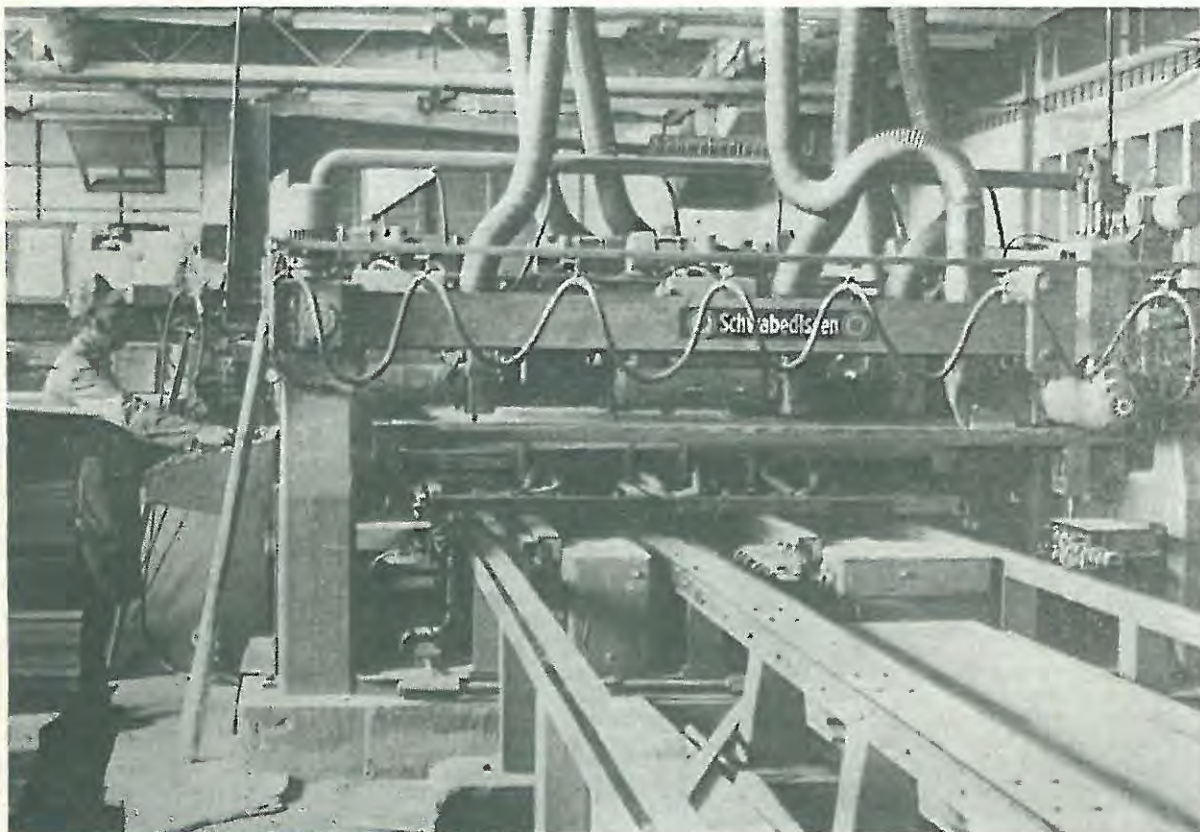
vendar zagotavlja, da bo to storil do konca maja. Gre predvsem za posebne kable, ki so potrebni pri povezavi daljinskih terminalov.

Ponovno je bilo treba napolniti celotno telefonsko povezavo med telefonsko centralo v Skupnih dejavnostih ter stavbo, kjer poteka avtomatska obdelava podatkov; stara napeljava namreč ni dopuščala dodatnih povezav.

Nameščamo tudi terminale v Pohištvo in na Skupnih dejavnostih. Pričakujemo, da bo vsa nova vgrajena oprema delovala najpozneje prvi teden v juniju.

S tem se bo računalnik ponovno približal uporabnikom, predvsem pa bodo imele dostop do računalnika vse temeljne organizacije, kar bo povečalo hitrost prenašanja informacij. To pa v sodobnem svetu pomeni osnovo za uspešno poslovanje.

S. Ferfila

Računalniško voden stroj za razrez plošč

Sejem pohištva v Köbenhavnu

Skandinavski proizvajalci pohištva so se od 6. do 10. maja zbrali v Köbenhavnu in pokazali trenutna gibanja v pohištveni industriji. Bella center je gostoljubno sprejel 468 razstavljalcev, od tega 54 v mednarodnem delu. Razstavljalci so nastopali po državah, tako da je bilo moč videti, kaj posamezna država razstavlja. Tudi letos je bil zelo zanimiv tako imenovan Scandinavian Trade Mart, stalna razstava pohištva v okviru sejmskega prostora.

Skandinavci že od nekdaj slovijo za najboljše oblikovalce in proizvajalce stolov. Letos smo lahko videli, da bodo še precej časa korak pred ostalimi, saj kaže, da še zdaleč niso izčrpali vseh idej. Slejkoprej bosta za stole ostala dva osnovna naravna materiala — lamelirano lesno ogrodje in blago za manjše stole ter usnje za počivalnike in bogatejše stole. Vsi stoli, tako tradicionalnejši kot tudi stoli nenačudenjših oblik so bili ergonomsko odlično oblikovani, tako da se tudi po dolgotrajnejšem sedenju ne utrudimo. Skandinavci vztrajajo pri svojih uveljavljenih barvnih kombinacijah — naravno ogrodje in črno ali belo usnje.

Pri počivalnikih je bilo letos več poizkusov s kovinskimi podnožji. Sedežne garniture pri dvosedi ali trosedi nimajo izvlečnega mehanizma, kar brez dvoma pogojuje ergonomično odlično konstrukcijo. Bogastvo podrobnosti, odlična izdelava in oblikovanje odlikujejo sedežne garniture. Ker so bili izdelki na sejmu v visokem kakovostnem razredu pravzaprav nismo videli garnitur iz blaga, temveč prevladuje usnje v naravni, beli in črni barvi.

Pri ploskovnem pohištvu letos ni bilo večjih premikov. Furnirji so naravni, nalimki pa so iz enakega lesa kot furnir. Tudi pohištva, lakiranega s pigmentnimi laki je bilo precej. Uporabljajo predvsem hrastov in bukov furnir, jese na je bilo malo. Obodi predalov so iz vezanega ali masivnega lesa, elementi so majhni, tako da se nakladajo eden na

drugega. Skandinavci ne uporabljajo folije ali aplikacij s softformingom, saj bi jim ob tem gotovo trpela čast. Visoki oblikovalski kulturi sledi tudi spremljevalna industrija, od površinskih materialov do okovja. Zanimivo je, da pri spalnicah nismo videli velikih garderobnih omar, temveč samo nizke omarice in predalčnike. Dvomljivo je, da bi Skandinavci ne uporabljali klasičnih garderobnih omar. Verjetno je razlog v tem, da so razstavniki prostori brez velikih panojev in bi velike omare porušile koncept razstavnega prostora.

Postelje so klasičnih dimenzij, vendar običajno nimajo sklončnice pri nogah, ampak le vzglavno sklončnico. Osnovane so na latoflex podlagi, ki je ugodnejša za spanje, v podnožju pa imajo vgrajena dva predala za posteljnino. Psihe imajo poklopno polico z ogle dalom in vgrajenim predalčnikom za vsa potrebna ličila. Nočne omarice nimajo več klasične oblike, ampak so samo še majhen predalček ali pa samo polica, vezana na vzglavno sklončnico, saj nočna omarica vse bolj izgublja svoj prvotni klasični pomen. Predal v podnožju postelje nima debelega dna, temveč 4 mm debelo vezano ploščo, ki ima kljub precejšnji velikosti samo eno ojačitev. Tudi pri spalnicah, kot tudi pri ostalem ploskovnem pohištvu uporabljajo predvsem naravno, belo in črno barvo, samostojno, ali v omenjenih barvnih kombinacijah.

Glede na prejšnja leta smo letos največje razlike videli pri pisarniškem pohištvu. Na-

rejeno je skoraj izključno iz eksotičnih vrst lesa, v glavnem iz palisandra. Programi niso preširoki, vendar dovolj široki za osnovno pisarniško dejavnost. Presenetljivo je, da v informacijski dobi niso predstavili več pohištva namenjenega samostojnim računalniškim enotam.

Posebno poglavje predstavlja Scandinavian Trade Mart, stalna razstava pohištva. Vso pravo kakovost je tu moč videti na enem prostoru. Predstavljeni so praktično vsi izdelki, ki nekaj pomenijo in so v redni proizvodnji, od Alvar Aaltovih stolov iz tridesetih let pa vse do izdelkov trenutno najboljših skandinavskih arhitektov. Tukaj si lahko

izbereš vse, kar potrebuješ za opremo stanovanja — od pohištva, preko svetil, tekstila do raznih oblog. To ni trgovina v klasičnem pomenu, temveč so to le zastopstva, medtem ko so skladišča drugje. Omeniti velja, da je imela svoj razstavniki prostor tudi skandinavska šola oblikovanja, kjer so prikazali najuspešnejše izdelke študentov — bodočih arhitektov.

Izkoristili smo priložnost in si ogledali še tri tipične trgovine v Köbenhavnu. Ikea ima v predmestju ogromno trgovino, kjer si je mogoče za naše razmere ugodno kupiti vse za opremo stanovanja. Pohištvo sicer ni na najvišji ravni, vendar si lahko vsakdo prijetno opremi svoj dom. Zanimiv je način prodaje, saj je trgovina zamišljena na samopostrežni osnovi. Takšen način prodaje

pa narekuje tudi določene prijemne, na primer velike vozičke, transportne klančine v trgovini, transportne trakove pri blagajnah itd.

V središču mesta smo si ogledali še dve trgovini. Prva, Den Permanente, predstavlja vrhunsko dansko pohištvo astronomskih cen, druga, nekoliko cenejša pa je trgovina Illums Bolighus, kjer je prikazan najboljši design iz vse Skandinavije.

Za konec še misel: kdor ni videl skandinavskega sejma, ne ve, kaj je dosegel design. Oblikovanje, ki ga imajo, ni pod vplivom modnih tokov; vrhunsko je in trajno. Takih ustvarjalnih oblikovalcev in predvsem možnosti, ki jih nudi industrija, si pri nas, žal, lahko le želimo.

A. Vivot

O naši likvidnosti...

O likvidnosti (sposobnost tekoče in redno poravnati vse zapadle obveznosti) že nekaj časa nismo nič pisali. Seveda to ne pomeni, da je to področje poslovanja potekalo brez težav in da je stanje normalno. Nasprotno, prišli smo v tak položaj, da bo treba marsikaj korenito spremeniti.

Vsak dan teže zberemo dovolj sredstev oziroma zagotovimo ustrezne plačilne instrumente, s katerimi poravnava mo obveznosti. Takšno stanje je posledica pomanjkanja lastnih virov za obratna sredstva, kar je slabost Bresta že vrsto let. K temu so v zadnjem času pripomogle še visoke obrestne mere (visoki stroški za obresti) ter slabi poslovni rezultati. Do sedaj smo manjkajoča sredstva lahko najemali pri poslovni banki ter pri ostalih delovnih organizacijah. Omejena rast bančnih plasmanov (od 31. decembra 1986 dalje so lahko banke povečale neselektivne plasmanje le za 2 odstotka) ter inflacija pa sta povzročila, da denarja trenutno ni mogoče dobiti niti v banki, kaj šele pri ostalih de-

lovnih organizacijah. Edini vir, ki do sedaj ni bil okrnjen so krediti za pripravo izvoza in za izvoz, vendar bodo po nekaterih informacijah tudi tu uvedene omejitve.

Glede na vse omenjeno ter ob pogledu naprej vidimo, da se nam ne obeta nič dobrega.

Enkrat bomo vendarle morali spoznati, da ne moremo in ne smemo porabiti več, kot ustvarimo. Za izboljšanje takega položaja je ena sama pot: omejiti je treba vse vrste porabe in skrajšati čas vezave vseh sredstev ter se sočasno

truditi, da bi v čim krajšem času in z manj sredstvi ustvarili več; to »več« pa je seveda treba tudi ustrezno prodati. Zato je nujno potrebno uvesti sistem finančnega načrtovanja za vse faze poslovnega procesa in ob negativnih odstopanjih takoj ukrepati.

Nov zakon o sanaciji je namreč do nelikvidnih delovnih oziroma temeljnih organizacij izredno strog, saj po določenem času, ko uporabnik družbenih sredstev ni več sposoben poravnati zapadlih obveznosti, uvaja sanacijski postopek, zmanjševanje osebnih dohodkov, ugotavljanje odgovornosti za tak položaj ter v skrajnem primeru tudi stečaj.

P. Kovšca

Korak k sodobnosti

Novi osebni računalniki IBM AT nam nudijo hitrejši in neposrednejši dostop do računalnika. Hkrati pa z uporabniškimi programskimi aplikacijami omogočajo »laiku«, da v kratkem času pridobi potrebno znanje za reševanje določenih praktičnih problemov.

Prvi program, »Izdelava krojnih kart za razrez velikih ivernih in drugih plošč na manjše kose« na razrezovalki Schwabediesen že daje rezultate v proizvodnji temeljne organizacije Pohištvo. Program upošteva vse lastnosti stroja in omogoča tehnologu spreminjanje posameznih parametrov nastavitve. Na ta način tehnolog s pomočjo računalnika poišče najoptimalnejši izkoristek razreza plošč. Čedalje manjše serije in veliko različnih delovnih nalog je pogojevalo veliko število različnih dimenzij sestavnih delov izdelka. Človek ni bil več sposoben opraviti vseh matematičnih kombinacij pri izdelavi krojnih kart, s tem pa tudi izkoristek razreza ni bil najboljši. Analize so pokazale, da je izkoristek razreza s pomočjo osebnega računalnika za 2–3 % boljši kot pri prejšnjem načinu. Ni težko izračunati prihranka, če vemo, da na

leto ob sedanjem proizvodnem programu razrežemo 7 tisoč do 8 tisoč kubičnih metrov ivernic in 12 tisoč do 15 tisoč kvadratnih metrov vlaknenih plošč. Novi način izdelave krojnih kart nam tudi omogoča, da se na podlagi izkoristka odločamo o nakupu plošč, ki nam po razsežnostih najbolj ustrezajo, hkrati pa upoštevamo izkoristek in ceno določene vrste plošč.

Zavedati se moramo, da na predek ni samo boljša tehnologija, ampak tudi stalna racionalizacija trenutnega proizvodnega procesa. Te rezerve pa so pri nas še velike. Na tem področju je še veliko možnosti; računalnik lahko vključimo v proizvodnjo na vseh področjih, kjer presega zmogljivosti človeka. Največji izziv pa je prav gotovo načrtovanje in vodenje proizvodnje s pomočjo računalnika.

T. Lovko

Osebni računalnik IBM AT v Pohištvu

Skrb za varstvo okolja v naši občini

Problematiki varstva okolja se v zadnjem času posveča vse več pozornosti tako v republiki kot tudi v občinah, kar se kaže v obravnavi te problematike v ustreznih organih, pozornost pa je temu vprašanju posvečena tudi v planskih dokumentih nosilcev planiranja. V ta namen je bilo v občini pripravljeno poročilo o stanju in varstvu okolja v občini, ki prikazuje stanje in problematiko skozi zapazanja pristojnega upravnega organa in inšpekcijskih služb Medobčinskega inšpektorata v Postojni. Poročilo je bilo obravnavano v okviru OK SZDL Cerknica, obravnaval ga je Izvršni svet SO Cerknica ter je bilo na dnevnem redu zasedanja občinske skupščine v mesecu aprilu. Ob obravnavi poročila je bilo poudarjeno, da prikazano stanje zahteva resen pristop k razreševanju problematike varstva okolja. Glede na postopke ugotavljanja onesnaževalcev, ki se vodijo v okviru inšpekcijskih služb bo potrebno glede na ugotovitve konkretnih onesnaževalcev zraka, vode in okolja le-te zadolžiti kaj morajo ukreniti, da se bo stanje izboljšalo. Problem v naši občini kot v širšem prostoru, ki ima lahko daljnosežne posledice, pa je propadanje gozdov, saj je po dosedanjih ugotovitvah skoraj polovica gozdov ogroženih.

STANJE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

Varstvo voda — Problemu vodoskrbe je bila v občini v preteklem srednjeročnem obdobju posvečena posebna skrb. Rezultati teh prizadevanj so že vidni in se kažejo v tem, da so odpravljani nekateri problemi, ki so nastajali zaradi pomanjkanja vode v posameznih letnih obdobjih. Glede zagotovitve količin vode vsi problemi še niso odpravljani, vendar ti ne nastopajo več zaradi nezadostnih virov vode, ampak predvsem zaradi dotrajanosti naprav in neustreznih dimenzij napeljav (npr. Rakek). Navedena prizadevanja so prispevala poleg izboljšanja količinske oskrbe tudi k določenemu izboljšanju kakovosti vode, vendar pa je problem ustrezne kakovosti vode pereč in aktualen. Vsi vodni viri v občini, razen vodovoda Žilce—Osredek, so neustrezno zavarovani v formalno-pravnem smislu, noben vodni vir pa ni ustrezno fizično varovan (ožji in širši varnostni pas, ograje, označbe ipd.). Prizadevati si moramo, da se obstoječa začetja zavarujejo, v prihodnje pa naj se investicije zaključijo tako, da se uredi tudi zavarovanje.

Vzporedno s potrebami po večjih količinah pitne vode je rastla količina odplak, predvsem komunalnih, tako v večjih urbanih središčih, kot tudi v manjših naseljih in vaseh. Kljub nekaterim premikom (izgradnja kanalizacijskih sistemov, čistilnih naprav) pa je še vedno vrsta nerešenih in odprtih problemov (kanalizacijski sistemi so nedokončani, nekje dotrajani in neustreznih dimenzij). Tudi v zvezi z delovanjem obstoječih čistilnih

naprav (Stari trg—Lož, Rakek, Cerknica—Dolenja vas) je še vrsta nerešenih problemov, saj so učinki delovanja teh naprav neustrezni. Čeprav se je delovanje čistilnih naprav v zadnjem času nekoliko izboljšalo, ne dosega jo načrtovanih parametrov, saj rezultati kontrole odvzema vzorca od drugega odvzema zelo odstopajo. Posebno dimenzijo komunalnih odplak dajejo odplake v naseljih in vaseh, kjer so problemi vedno bolj izraziti in se kažejo v neurejenem odvajanju odplak, kar slabša higienske razmere v teh naseljih in tudi onesnažuje ter ogroža vode in zemljišča. Čeprav potekajo razmišljanja v smeri, da bi se gradili kanalizacijski sistemi in čistilne naprave, je vprašljivo ali bomo sposobni reševati to problematiko tako, kot je zamišljeno. Tega verjetno ne bomo sposobni še nekaj časa, zato je potreben drugačen pristop k razreševanju problemov (individualno reševanje z izgradnjo ustreznih greznic, gnojšč in gnojničnih jam).

Razveseljivo je dejstvo, da na območju občine Cerknica ni locirane industrije, ki bi predstavljala vir industrijskih odplak, vsaj po dosedanjih ugotovitvah. V delovni organizaciji Kovoplastika Lož so sicer prisotne odplake iz Galvane, ki so zelo nevarne za okolje, pa vendar je postopek čiščenja urejen tako, da ni nobenih škodljivih vplivov. Potencialno nevarnost za okolje, predvsem za vodo, predstavljajo skladišča naftnih derivatov, ki služijo bodisi kot energijski vir (industrija in stanovanjski objekti) ali za pogon (bencinski servisi).

Stanje vodotokov in kakovosti voda v občini je sicer zadovolji-

vo, vendar pa kljub temu zahteva določeno pozornost, saj sta tako Cerknica kot Cerknicaško jezero po dosedanjih ugotovitvah razvrščena v II. kakovostni razred, kar pomeni, da je voda do neke določene mere onesnažena.

Odpadki — V zadnjih letih se je znatno povečala količina komunalnih odpadkov, ki se pojavljajo v vseh urbanih naseljih, spreminja pa se tudi sestava teh odpadkov. Komunalni odpadki se zbirajo na podlagi odloka, ki določa, v katerih naseljih občine Cerknica je obvezno zbiranje in odvažanje smeti in odpadkov, kaj se šteje za smeti in odpadke, kako se jih odvažajo ipd. Pri uresničevanju odloka se pojavljajo številni problemi, hkrati pa predstavljajo dodatni problem v občini tako imenovana »divja« odlagališča, ki jih je po popisu iz leta 1985 preko 90. Vsekakor bi ureditev centralnega odlagališča z ustreznim dovoljenjem vplivala na hitrejšo razreševanje vzporedne problematike. V občini ugotavljamo, da se številni občinski odloki ne spoštujejo dosledno, kar bi vsekakor pripomoglo k lepšemu ter bolj urejenemu okolju. To pa je v veliki meri odvisno od vzgoje in ekološke osveščenosti ljudi.

Glede stanja industrijskih odpadkov še nimamo natančnih podatkov o količinah in vrstah, predvsem tistih, ki vsebujejo nevarne snovi. V občini ni posebnih odlagališč za industrijske odpadke. Ob inšpekcijskih pregledih se ugotavlja, da Brest odlaga določene industrijske odpadke na komunalno odlagališče, kar negativno vpliva na okolje, poleg tega pa je odlagališče v Cerknici zaradi prenapolnjenosti potrebno sanacije. Poseben problem predstavljajo tudi industrijski odpadki Novolita, ki se odlagajo po vrtačah po Bloški planoti.

Varstvo zraka — Po podatkih izpred 10 let naša občina ni razvrščena v kategorijo, kjer je zrak onesnažen preko dopustne meje in zato, v skladu z veljavno zakonodajo, ni bilo potrebno izvajati kakšnih posebnih ukrepov glede varstva zraka. Kljub temu pa nekateri kazalci (propadanje gozdov) dokazujejo, da so prisotni tudi problemi glede onesnaženosti zraka. Verjetno gre predvsem za onesnaževanje zraka na daljše in srednje razdalje, niso pa zanemarljivi tudi lokalni dejavniki, ki predstavljajo onesnaževanje, ki ga povzroča predvsem industrija in individualna kurišča. Trenutno v občini še niso znani podatki o stopnji onesnaževanja (meritve emisij) in nimamo izdelanega katastra onesnaževalcev. Glede na zaskrbljujoče stanje gozdov, ki naj bi poleg lesne opravljal še celo vrsto splošno koristnih funkcij (zrak, voda, rekreacija, turizem ipd.), bo potrebno tej problematiki posvetiti vso pozornost.

Varstvo pred hrupom — Tudi problem hrupa in posledice, ki jih ima ta na zdravje in zdravo počutje v občini ni znan in natančno ugotovljen, vendar nekatera dejstva nakazujejo, da problem kot tak ni zanemarljiv. Omeniti je potrebno problem hrupa, ki ga povzroča promet in nastopa tako v bivalnem in delovnem okolju, kot tudi to, da je nekaj primerov mešanih industrijsko stanovanjskih naselij, v katerih so negativni učinki bolj izraziti.

Zaščita plodnih tal — Posebno področje ekologije predstavlja varovanje in zaščita plodnih tal. Pojavljajo se predvsem naslednji problemi: zaraščanje kmetijskih površin z manjvrednim gozdnim sestojem, pozidava naj-

Mnoge »lepote« veter vrne nazaj v naše malo mesto

bolj kakovostnih kmetijskih zemljišč in varovanje plodne zemlje, kateri se spreminja namembnost. V zadnjih letih je bil uveden določen red v odnosu do plodne zemlje. Predvsem na področju spreminjanja namembnosti v občini ni perečih problemov.

V pregledu stanja varstva okolja v občini Cerknica je razvidno, da je problematika prisotna in si bo potrebno povsod prizadevati, da bi se stanje izboljšalo. Vsa pozornost mora biti posvečena na vseh ravneh vzgoji in ekološki osveščenosti ljudi.

A. Zalar

Pašništvo na Slivnici

V prvem letu ustanovitve skupnosti so bili v pašno skupnost vključeni trije zagnani člani, ograjenih je bilo 70 ha pašnih površin, čreda pa je štela 50 glav govedi — plemenskih telic in kastratov. V tem letu je bilo največ težav s pripravo pašnika, saj je bilo potrebno urediti dostop na pašnik, pognojiti travnate površine, napeljati električno ograjo, urediti napajališča in podobno. Pri teh najtežjih delih so poleg Kmetijske zadruge Cerknica in ustanovnih članov priskočili na pomoč tudi študentje Biotehniške fakultete iz Ljubljane in kooperantje Kmetijske zadruge Kranj.

V petih letih delovanja pašne skupnosti se je število članov povečalo na sedem, usposobili smo 120 ha pašnih površin, letno pa se pase povprečno 130 plemenskih telic in kastratov. Glede na to, da pašnik ni v celoti izkoriščen z domačo živino, nam Gorenjska kmetijska zadruga pripelje vsako leto še 30 glav živine v uslužnostno pašo.

Pašnik je ograjen z električno ograjo, ki preprečuje uhajanje živine izven urejenega pašnika oziroma preprečuje dostop divjadi. Celotna površina pašnika je razdeljena na 6 enot — čredink, iz katerih imajo živali nemoten dostop do hlevov, kjer je ureje-

no napajališče. Živina ostaja na pašniku preko cele pašne sezone na prostem, hlev je namenjen le morebitnim obolelim živalim.

Zaradi opuščanja travnatih površin in postopnega zaraščanja, prirasti živine na Slivnici v prvem letu niso bili najboljši. Z agromelioracijskimi posegi, ki so bili opravljeni tudi s pomočjo Gozdnega gospodarstva Cerknica, ko se travnate površine močno izboljšale, s tem pa tudi prirast in plemenska vrednost živine.

V času pašne sezone skrbi za živino in nemoteno pašo oskrbnik, ki medtem živi na Slivnici. Skrbi za številčno stanje živali, ureja nemoten prehod živine iz čredinke v čredinko, nadzira delovanje električnega pastirja, stanje vode in podobno.

Vse do letos je bil oskrbnik upokojenec, ki se je svojemu delu res lahko posvetil. Za letošnjo pašno sezono pa ostaja to delo nezasedeno, zato ob tem pozivamo vse zainteresirane, naj se zglasijo pri predsedniku skupnosti Stanetu Modicu, Cesta na Jezero 12, Cerknica, ali v pospeševalni službi Kmetijske zadruge Cerknica, kjer lahko dobijo vse podrobnejše informacije.

Ljubitelji narave in živali ste torej vabljeni.

M. Mrvoš

Čreda na paši

Želimo si »zdravo« pijačo

V mesecu mladosti...

Mladost in maj. Ni naključje, da sodita skupaj.

To je prebujanje, brstenje, začetek novega. Obdobje, ko poženejo kali in korenine. Obdobje, ki ljubi sonce, zavetje in nežne rose. Ljubi in želi... a vedno ni tako. Tudi maj pozna viharje, kruto sušo in dežne ujme... Ne obetajo nič dobrega, a življenje mora dalje. K mladosti sodi smeh in radosten pogled zdravega človeka... pa tudi solze, in sovraštvo in upornost in strah in negotovost in lakota...

Celo sonce ima svojo temno stran — tako kot dan, kot maj, kot življenje, kot mladost...

Vsakdo izmed nas bi v svoji mladosti, ki jo živi ali le še obuja v svojem spominu, preletel takšne in podobne misli, jih barval sončno ali črno, jih klical v sedanost ali potiskal v pozabo. Naj vas naslednji zapisi popeljejo v maj in mladost — danes, včeraj in jutri.

MLADIM MORAMO ZAUPATI

Nehvaležno in težko je pisati o mladosti. Vsakdo jo je doživel po svoje, pač primerno času in družbenim razmeram. Res si je mladost, to — vedno prekratko obdobje v življenju posameznika, v nečem le podobna. Pomeni začetek iskanj, osamosvajanja, snovanja družine, vstopa v delovno in družbeno okolje. Pomeni, zares, vendar na tisoče nadvse svojstvenih načinov.

O mladosti in mladih bi morali morda govoriti pogostejše. Tudi drugače in na drugih mestih.

Danes govorimo o pregrešnem plakatu, o svojeglavih odločitvah ob potovanju štafete, o vizualnih in besednih izpadih mladih... Jim kdo zaupa? Jim kdo verjame? Jih kdo posluša?

Mladina je bila in ostaja gibalo časa, odraz razmer in napoved prihodnosti.

Vedno je bila v prvih vrstah. Kdo pa so bili »naša vojska« med drugo svetovno vojno? Mladi, napredni, pošteni fantje in dekleta, komaj odrasli otroštvu. Pa leta povojne izgradnje, z udarnimi in prostovoljnimi brigadami. To so bili mladi. Res je bil to svojstven čas — čas revolucije, sprememb, gorja in uspehov.

Po uspehih pa je prišlo izobilje, ki je marsikaj spremenilo. Razvrednotili smo pridno fizično delo, saj so mladi študirali »da jim ne bo treba delati«. Parola — delu čast in oblast je počasi bledela in dobivala vedno nove in drugačne prizvoke.

Človeka včasih zaboli, ko gleda različne reakcije in izpade mladih in se ob tem vpraša — kaj smo zagrešili pri vzgoji, pri delu z mladimi, pri prenašanju domoljubnih in drugih človeških in družbenih vrednot?

Včasih se zazdi, kot da so v nekem obdobju za korak zaostali za tokom. Pa ne zato, ker mu niso sposobni slediti. Zato, ker jih vanj nismo pravilno in dovolj močno pritegnili.

Tudi današnja mladina, ob tem mislim na tisto na vodilnih položajih svoje organizacije, je preveč odmaknjena od življenja in problemov svojega članstva.

Mladim je potrebno bolj zaupati. Vključiti bi jih morali v vodstva in vse ravne. Normalno je, da so njihovi pogledi drugačni, dostikrat ekstremni, ni pa rečeno, da so tudi napačni.

Vsaka generacija gradi svoje znanje in izkušnje na drugačnih osnovah, zato je tudi nje-

no preseganje ustaljenega in znanega pričakovano in dopustno.

Na mladi generaciji sloni prihodnost in razvoj, pa tudi raven življenja družbe, zato ji moramo zaupati in pomagati.

Minili so časi, ko je bil radijski sprejemnik nagrada za prizadevno in uspešno delo mladinske organizacije. Žal je res tudi to, da so mimo časi, ko je vsa mladina ene vasi sedla skupaj, govorila o skupnih načrtih in pela.

Danes so časi drugačni. Povezujejo in razdvajajo druge stvari. Toda mladina, kot generacija, ki bo odločala jutri, ostaja.

Vsak pošten človek mora verjeti vanjo in ji zaupati. Pa tudi dopustiti, da poseže tja in tako, kot misli in dokaže, da je najbolje.

Včasih so rekli — »dober gospodar je prepustil kmetijo še mlademu sinu«. Tudi v politiki in gospodarstvu bi bil včasih dobrodošel tak gospodar.

Naj svoja razmišljanja, ki so ušla kar desetletja nazaj, zaključim s prepričanjem: v mladih, izobraženih, zavednih in pridnih ljudeh je naš lepši, skupni jutri. Sam verjamem vanj.

Po razgovoru
z Jožetom Teličem
zapisala V. Šega

KAJ PRIČAKUJETE OD NAS?

Kljub napetemu ozračju so na našem planetu tudi srečni prebivalci. In če primerjam svoje življenje z življenjem vrstnice iz Iraka ali Irana, potem lahko rečem, da sem eden najsrečnejših ljudi na svetu.

Kako naj si svet predstavljam hudoben, ko pa ni meni še nič hudega? O vojnah in drugih nevšečnostih izvem le iz časopisov, s televizijskega zaslona in radia. Same zanimive in nerazumljive stvari!

Le kaj je tako nerazumljivega? Veliko.

Naprimer — zakaj kljub tolikim humanim akcijam dve

tretjini ljudi še vedno stradajo? Iz česa je zdravilo za aids, ki si ga danes lahko kupi le kakšen milijarder? Čemu se SZ in ZDA pogajata za razorožitev, ko pa imata svoje čete v tujih državah?...

Veliko je še stvari, ki bi jih marsikdo iz moje generacije

— generacije mladih — rad izvedel.

Sedaj stopamo v ta svet odraslosti, negotovosti, skrbi in drugih problemov, otroci, ki smo tik pred odločitvijo za svoj poklic. Otroci, na katerih sloni prihodnost in upanje.

Mame in očetje, kaj pričakujete od nas?

Kaj pričakujete od svojih malih otrok, ki vas bodo kmalu nadomestili pri vašem delu, na vaših položajih?

Polona Kranjc, 8. b

●●●

PRVIKRAT je človek oskrnil svojo mladost, kadar je prvičrat molčal, ko mu je srce ukazovalo, da naj govori. (I. Cankar)

Vsak dogodek, vsak doživljaj, gledan z odmaknjene časovne razdalje, zgubi svojo ostrino in divjost, kot gore, če jih gledamo od daleč: rahla meglica prostora, ki nas loči od njih, jih napravi blažje in privlačnejše.

Tako je tudi z mladostjo, če gledaš nanjo, ko nisi več čisto mlad. Zato se mi čuditi Cankarjevi izjavi: »Vsaka mladost je polna sreče in radosti, sijajnega sonca in prešernega smeha. Vsaka mladost.«

Taka je bila tudi naša. Ostri robovi socialne revščine in neboljenosti so se v spominih porazgubili. Le tu pa tam se »stari« sošolci z nekakšno nostalgijo za tistimi časi spominjamo, kako nas je v internatu živelo štiriindvajset v eni sobi, pa smo komaj enega ali morda dva v soboto zvečer lahko primerno oblekli za ples: eden je posodil hlače, drugi suknjič, tretji srajco, četrti kravato... Kljub temu so hodili na ples vedno eni in isti: tisti, ki so vendarle sami imeli največ; tisti, ki so imeli svoje, za ples najbolj primerne čevlje; ki so imeli denarja za bore vstopnino, če je bila; in tisti, ki so kdaj imeli priložnost in možnost, da so se plesati sploh naučili.

Drugi smo tudi ob sobotah zvečer ostajali v internatu. Denarja, da bi se odpeljali čez nedeljo domov, največkrat nismo imeli.

Tavčar bi k temu dodal: »To je bilo gotovo revno življenje.«

Bilo je revno, vendar tudi lepo. Med nami je vladala neizmerna solidarnost in tovarštvo. Kdor je kljub vsemu kdaj pa kdaj prodril do doma in se v nedeljo zvečer vrnil, ta je poleg vonja po kraški burji, po dolenjski gostoljubnosti ali po notranjski redkobesednosti prinesel s seboj tudi polno torbo dobrot: eden domačo maminno potico, drugi poleno salame, tretji kepo ocvirkov, četrti morda celo liter terana, cel »kufer« domačih jabolk ali na krušni peči posušenih orehov — kar je pač najboljšega premogla njegova bajta.

In začela se je gostija in je trajala, dokler je kaj bilo. Ob takšnih večerih je internatska nedeljska večerja, osovraženi mlečni riž, ostala nedotaknjena. To je bil dobesedni — beli štrajk. Brez stavkokazov.

Samo enkrat se je zgodilo, da je nekdo izmed nas ponudil klobaso, ki je že »dišala«. Ponudil pa jo je šele takrat, ko njemu, ki jo je prej naskrivaj obdeloval, ni več teknila.

Čeprav smo bili lačni, smo mu jo po koščkih zmetali nazaj. Nikoli več ni sam užival domačih dobrot.

Drugi spomin nas zanese v tretji ali četrti letnik učiteljskega, ko med uro kroži pod klopmi droben listek z vprašanjem: »Greš popoldne delat na Vič? Podpiši.« Vsi fantje, razen

enega, smo podpisali. Gradili smo športni park. Udarniško, seveda. Tisti eden, ki ni podpisal, se je šel tačas skopat v javno kopališče. Tudi prav. Toda, ker je imel takšenih sebičnih ovinkov še več, je tudi ostal edini fant v razredu, ki je zapustil učiteljske brez partijske knjižice.

To so bili grobi računi, toda pošteni. Mladost ne pozna kompromisov.

»Zato...« — nalašč za tiste, ki v zadnjem času ne prenesejo več slovenske revolucionarne klasike in se jim bog še v pregovoru zdi državi nevaren — zaključujem s Prešernom:

»Zato mladost! po tvoji temni zarji srce zdihvalo bo, Bog te obvarjal!«

J. Praprotnik

●●●

NAŠE NALOGE DANES IN JUTRI

V občini Cerknica imamo dvainpetdeset osnovnih organizacij in dva koordinacijska sveta Zveze socialistične mladine Slovenije. Članstvo v mladinski organizaciji je prostovoljno in traja od sprejema, navadno v sedmem razredu osnovne šole, do dopolnjenega sedemindvajsetega leta starosti.

Delovanje mladincev v osnovnih organizacijah je odvisno od vodstva. Prav zaradi tega subjektivnega dejavnika prihaja do nihanj v aktivnosti posameznih osnovnih organizacij. Sprva je dejavnost ena od organizacij, nato njeno delovanje počasi usiha, medtem zaživi druga in tako je delovanje mladih sicer vseskozi prisotno, le da o enotni »fronti« vseh mladih ne moremo govoriti.

V zadnjem času so zlasti neaktivni mladi iz Cerknice, z Rakeka, Unca in še nekaterih drugih krajev. Najbolj aktivni so mladi v združenem delu, kjer je vidnejše tudi delovanje ostalih družbenopolitičnih organizacij. Zaskrbljujoče pa je,

(nadaljevanje na 8. strani)

Cvetoči maj

V mesecu mladosti...

(nadaljevanje s 7. strani)

da srednješolska mladina in študentje ne pokažejo večjega zanimanja za delovanje, čeprav bi se morali prav oni najbolj boriti za boljši položaj dijakov in študentov, ne samo v kraju kjer bivajo, temveč tudi na šolah in fakultetah, ki jih obiskujejo.

Med najbolj perečimi problemi mladine v naši občini je pomanjkanje prostorov, kjer bi se shajali, se pogovarjali in delali. Za to naše shajanje

nam ostanejo le lokali. Kakšne možnosti za deloven pogovor pa so v gostilnah, ni potrebno posebej govoriti.

Pa vendar mladi le nismo tako neaktivni. Zavedati se moramo, da smo mladi člani sindikata in zveze komunistov, ter da smo aktivni udeleženci številnih dejavnosti in prireditvev. To delo pa se nam pogosto ne priznava in ne pripisuje, čeprav je le mladinec lahko član vseh družbenopolitičnih organizacij. Tudi letos smo že organizirali vrsto pri-

reditvev, čakata pa nas še dve največji. Pohod po poteh domičilnih enot Notranjske in mladinska delovna brigada. Letos bomo mladinsko delovno akcijo organizirali »doma«. Mladi bomo s svojim prostovoljnim delom pomagali pri izgradnji zimskega rekreacijskega objekta na Slivnici in pri sanaciji parka ob gradu Snežnik.

Naleteli smo na vrsto ovir, vendar upamo in se borimo, da bomo s pomočjo širše družbenopolitične skupnosti in gospodarstva izpeljali našo akcijo, ki bo prispevek mladih k hitrejšemu razvoju občine.

Mladi se bomo morali bolje povezati, saj se tokovi gospodarskih, političnih in družbenih dogajanj najbolj dotikajo prav nas. Vemo, da je gradnja

stanovanj postala izredno draga, da se obeta strukturna brezposelnost, da je zelo pomembna štipendijska politika... tu je še vrsta drugih vprašanj, ki bodo bremenila prav nas — mlade. Skupno jih bomo lažje in hitreje premagovali. Pokazati moramo, da smo enotna mladina, ki ima polno predlogov in idej za boljši jutri.

S. Lovko

Novosti v knjižnici

BURK Michael: Človek potrebuje skrivnost

Sodobni nemški pisatelj je našim bralcem že precej poznan. V tej knjigi nam predstavlja Američana, ki mora prehoditi precejšnjo pot, da razkrije svoje skrivnostno rojstvo. Skozi branje spoznamo še vedno žive sile nacizma, ki imajo močan vpliv tudi v današnjem času.

ADAMS Richard: Vodnikova vesna

Pisatelj s tem romanom navdušuje bralce vseh starosti, tako pristaše fantastike, kot pravljčnosti (do šestdesetega leta). V tem kunčjem romanu se bralec pravzaprav preseli v svet živali, v njemu pravzaprav tuj kunčji svet.

BRATOŽ Rajko: Krščanstvo v Ogleju in na vzhodnem vplivnem območju oglejske cerkve od začetkov do nastopa verske svobode.

Delo je poskus zgodovinske sinteze najzgodnejših obdobij v zgodovini krščanstva na vsem nekdanjem slovenskem naseljenem ozemlju do 3. stoletja.

14. maj 1987 — cvetje in sneg

Pavel Kunaver Cerkniška jezera

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Od drugih ponikov, ki so v kotu Pogreščakov ali v Jamskem zalivu, sta pomembni še Svinjska jama in Mala Karlovica, ki sta le nekaj minut od Velike Karlovice. Ponikve Svinjske jame so že v Javornikovem podnožju; nad njimi so zelo razrušene in strme skale, vanje pa ob nizki vodi izginja zadnji del reke Stržen, ki izvira v skrajno jugovzhodnem kotu Cerkniškega jezera, kjer ga bomo še obiskali. Seveda je ob teh ponikvah vedno drugače. Ob suši slišimo komaj curljanje, ob le malo večji vodi grgrajo in grme vse večje ponikve, ob veliki vodi pa so vse potopljene in samo Velika Karlovica še vidno požira deročo reko, ki se ji ni dobro preveč približati!

Ko hodimo sem in tja ob teh vodoravnih ponikvah v skalnih stelah, spoznamo, kako razpokan je tukaj apnenec, in razumljivo nam postane, zakaj se je voda pretočila v podzemlje.

Kredni apnenci, ki sestavljajo zahodno polovico jezerskega dna in ves zahodni obod kotline, so nastajali in ležali več sto milijonov let v globokem morju. Ko pa so se pred nekaj deset milijoni let dvignili iz morja, so ob tem močno razpokali; posebno v smeri severozahod-jugovzhod so nastale v novih gorah velike prelomnice.

Premiki v gorskih skladih so bili tako veliki, da so se starejše kamnine večkrat dvignile enako visoko kakor mlajše ali celo čez nje. Nastajale so seveda tudi velike kotline in prve doline, ki so jih pretekale in napolnjevale s prvimi jezeri prve reke!

Cerkniška kotlina je bila verjetno večkrat in za dolga obdobja veliko trajno jezero. Vode so se pretakale vanjo in iz nje po površju. Šele ko je voda polagoma razširila razpoke, se je začela pretakati v podzemlje in popolnoma zapustila struge na površju. O tem nas najlepše pouče obiski Postojnske, Križne, Planinske in Škocjanske jame ter Rakovega Škocjana.

Iz jezera odtekajoča voda prinaša s seboj velike množine bičevja itd., tako da pri ponikvah sama sebi zapira pot. Zato so pred Veliko Karlovico postavili velike grablje, ki love vso navlako.

In zakaj po jesenskih in pomladnih deževjih jezero naraste? Vse ponikve s tistimi vred, ki jih bomo obiskali še na drugem izletu, morajo ob največji vodi v eni sekundi sprejeti le približno 80 m³ vode. Malone še enkrat toliko pa je tedaj zaostaja in v dveh, treh dneh lahko voda poplavi 26 km² površine ter stoji povprečno 6 m nad srednjo višino jezerske kotline, pri Veliki Karloviči sega skoraj do vrhnega oboka!

Na Pogreščakih valovi tedaj lepo lepo jezero, razen bučanja vetra v gozdovih je vse tiho, le Velika Karlovica grgrajoč hlastno požira silne množine vode, ki jo pod zemljo oddaja Rakovemu Škocjanu, ta pa podzemski Pivki — Unici — Ljubljani.

Da bi ob povodnji lažje našli pot do Velike Karlovice, jo poizkusimo najti že zdaj nazaj gredel! Od Velike Karlovice gremo samo nekaj deset metrov proti severu in se prebijemo skozi grmovje do skalovja, kjer najdemo strmo polico.

Po njej se dvignemo med drevjem in skalovjem kakih 20 do 30 m visoko do položnejšega gozda. Po njem gremo še dobrih sto stopetdeset metrov ravno navzgor in že smo na široki gozdni cesti, ki pa ni za avtomobile. Vije se proti severu nad gozdnatim jezerskim bregom in nas privede v dobre pol ure v Dolenjo vas, avtomobilista do njegovega vozila, pešec pa ima še pol ure do Cerknice ali pa gre dobro uro naravnost iz Dolenje vasi na Rakek.

Z uporabo dobre karte more priti pešec od Velike Karlovice tudi do vasi Zelše z znamenito cerkvico. V poldrugi uri pa pride iz Jamskega zaliva tudi naravnost v Rakov Škocjan.

Ob suši gremo lahko v Javornikovem podnožju od Velike Karlovice proti jugozahodu do druge, velike Goričice, otoku podobne vzpetine na koncu velikega nasipa, ki je zgrajen čez jezero pri vasi Dolenje jezero.

IZ CERKNICE MIMO VODONOSA DO GORIČICE

Na drugi poti bomo doživeli povsem drugačne prizore. Zdaj gremo od hotela proti vzhodu in čez most Cerkniščice, ki jo pustimo na desti in hodimo ali se peljemo pribl. 3 km daleč točno proti jugu do vasi Dolenje jezero. Cerkev ima zelo lep lesen kasetiran strop iz 1682 in gotsko obokan prezbiterij. Še pol kilometra skozi vas in po nepoplavljenem svetu in že nas privede cesta na nasip.

Že ob srednji vodi se na začetku nasipa odpre pogled na širno vzhodno stran jezera, ki se razprostira pred nami okoli 7 km daleč proti jugovzhodu in je na najširšem kraju več kot 5 km široko. Gorata okolica in gozdnati strmi rtiči javorniških bregov lepšajo pokrajino, posebno pa jo krasita na vzhodni strani strma Goričica, v daljavi proti jugu pa otok z vasio Otokom.

Vztrajni obiskovalec Cerkniškega jezera doživlja tu čudne spremembe. Ob suši se bo čudil, čemu nasip. Ob nizki vodi bo hitel k navpičnim ponikvam Vodonosa, kjer ribiči love ribe, ki beže z odtekačo vodo. Ob srednji vodi bo hvallil nasip, ki ga bo privedel do romantične Goričice in naprej. Ob visoki vodi pa bo zabavljaj, ker je nasip kljub temu, da so ga povišali, še prenizek. Če ga bo hudo jesensko deževje našlo na Otoku, bo bežal pred vodo, ki bo hitro naraščala, začela zalivati most med Otokom in Drvošcem, ožino Pretržje pri Goričici in visoki nasip! Kjer je še pred kratkim videl živino na paši, bo gledal domačine, ki se bodo peljali s čolnom na južni breg gledat v gozdove, seveda če jim bo to dovoljevala burja, ki dviga nevarno velike valove!

Tudi zima bo bogata s spremembami. Če je jezero zamrznilo in bo voda brez zadostnega pritoka začela odtekati, se bo led nad ponikvami v bližnjem Vodonosu v ši-

rokah ploskvah radialno podiral v globino — lep prizor ob nizkem soncu. Tam za mostom pod nasipom, kjer Stržen obdrži svojo strujo v jezeru in ne zamrzne, pa bodo, če bo vse tiho, tisoči divjih rac... Neverjetni prizori!

Pa nazaj v poletje in sušo. Gremo k Vodonosu, nekaj minut vzhodno od začetka našipa. Nedaleč od mosta čez Stržen, že na koncu nasipa, se je od reke ločil velik rokav, ki po njem (razen v hudi suši) teče voda proti severu — a ne daleč! Kakor vejice na grozdu, tako se razdeli rokav na mnogo manjših rokavov, a vsak zase je slepa dolinica! Na koncu, deloma že v dnu, zijajo pod glinastimi bregovi skalnate ponikve! To je Vodonos, največja skupina navpičnih ponikv v Cerkniškem jezeru, ob vsakem času je drugačen. Ob visoki vodi je ves zalit in delovanja njegovih ponikv sploh ne vidimo.

Ob nizki vodi ponikve grgrajo in skladno z nižanjem jezerske gladine zamirajo, nekatere višje so že suhe, ko se nad drugimi vrtijo še vrtinci. To velja za čas okoli junija in julija, ko jezero v normalnih letih odteče, a je vse živo ob rokavih, kjer zaostajajo ribe. Pobiranje rib vodi zdaj ribiška zadruha; nekoč so imeli glavni dobiček razni plemiči in samostani, pa tudi domačini so si nalovili rib in jih predali, da so jih imeli dovolj za zimo!

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

brestov

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 116 — 31. maj 1977)

PRODAJA POHIŠTVA NA DOMAČEM TRGU

Lanske ocene strokovnjakov, da bo letošnje leto ugodnejše za gospodarstvo, s tem pa tudi za industrijo pohištva, se uresničujejo. Ko ocenjujemo prodajo v prvih štirih mesecih letošnjega leta, ugotavljamo, da je dosegla 33,7 odstotka letnega plana in je za 13 odstotkov večja od planirane dinamike. Takšna gibanja, projicirana do konca leta, kažejo, da bo mogoče zastavljeni plan precej preseči, če bomo dobro usklajevali proizvodnjo s prodajnimi možnostmi.

BREST IN IZVOZ

Ko smo analizirali naše napore na področju izvoza, smo ugotovili, da je Brest zelo uspešno pripomogel k povečanju slovenskega in jugoslovanskega izvoza.

Zelo zanimivo je na primer, da je imel Brest v svojem iskanju kupcev oziroma tržišč stike s kupci iz 42 držav, pa ne samo stikov oziroma razgovorov, temveč so bili sklenjeni tudi posli; če ne za več, pa vsaj za poskusne pošiljke.

Seveda pri tem ne gre pozabiti, da so za enkrat še vedno naši največji kupci že tradicionalni, kot recimo Združene države Amerike, zahodne in vzhodne evropske države. Vendar pa dajemo veliko pozornost tudi razvijanju poslovnih odnosov z drugimi, do sedaj neobdelanimi tržišči.

Zelo dobro so se začeli razvijati posli z Japonsko in z Avstralijo. Na tržiščih Bližnjega vzhoda ali tako imenovanih tretjih deželah imamo že lepo število dokaj dobrih in uspešnih poslovnih partnerjev in vse kaže, da je bila naša usmeritev na ta tržišča nujna, pa tudi pravilna.

KDAJ NOVI RAČUNALNIK?

V aprilu je bil sestanek predstavnikov Bresta, Kovinoplastike iz Loža, Liva iz Postojne, Transavta iz Postojne in KLI-ja iz Logatca. Vse delovne organizacije uporabljajo računalnik za avtomatsko obdelavo podatkov, ki ga imajo v Brestu. Pogovor se je v glavnem sukal okrog premajhnih kapacitet sedanjega računalnika, potreb po uvajanju novih področij podatkov ter o možnostih, oblikah in času za zamenjavo sedanjega računalnika s hitrejšim in večjim.

VISOK OBISK V CERKNICI

Sredi maja sta obiskala našo občino predsednik republiške skupščine dr. Marjan Breclj in podpredsednik republiške skupščine Vladimir Logar. Skupaj s predstavniki skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij sta si ogledala dela na trasi nove ceste Podgora—Babno polje, ob tem pa sta si ogledala tudi obrat Kovinoplastike v Babnem polju.

ODKRITI DVE NOVI OBELEŽJI

V okviru praznovanja petsto let mesta Loža, štiridesete obletnice prihoda tovariša Tita na vodstvo Komunistične partije Jugoslavije in njegovega petinosemdesetega rojstnega dne sta bili v Starem trgu pred »Ljudsko šolo« in pred »Nižjo gimnazijo« 22. maja odkriti obeležji, ki sta posvečeni:

- zmagi delavske liste »Zveza delovnega ljudstva« leta 1936 in ponovni zmagi delavstva na volitvah 1938. leta,
- uboju učiteljice Štefke Prešeren in
- ustanovitvi redne gimnazije na osvobojenem ozemlju 1944. leta.

FINSKI ŠTUDENTJE PRI NAS

Med obiski v minulem mesecu naj omenimo skupino finskih študentov lesarstva in gozdarstva, ki so na daljšem študijskem potovanju po Jugoslaviji.

Pri nas so si najprej ogledali proizvodnjo v novi tovarni ivernih plošč, ki jim je zapustila nadvse ugodne vtise. Zatem je bil z njimi krajši razgovor v prijetnem okolju našega Salona pohištva. V zahvali za našo gostoljubnost so posebej poudarili, da jim bo obisk BRESTA dosti koristil pri njihovem delu. Podobno so se izrazili tudi v daljši pismeni zahvali, ki smo jo prejeli pred dnevi.

LETOŠNJI HRIBARJEV POKAL

Tudi letos so se mladi iz občine Cerknica zbrali na največji športni manifestaciji mladih — na tekmovanjih za Hribarjev pokal. Tekmovanje, katerega se vsako leto udeleži vse več mladih, je bilo letos organizirano še posebej svečano, saj je sovpadalo z vrsto prireditev, ki so namenjene letošnjim pomembnim jubilejem. Tekmovanja v posameznih panogah so bila organizirana po vsej občini, nosilci tekmovanj pa so bili osnovne organizacije v krajevnih skupnostih.

Hribarjev pokal 1977, na katerem je sodelovalo okrog 600 mladincev, ki so nastopili v sedmih športnih disciplinah, je po splošnem mnenju vseh nastopajočih povsem uspel.

V spomin

V maju smo se poslovili od našega upokojenca — dolgoletnega sodelavca Franca Srpa — iz Nadleske.

V temeljni organizaciji se je zaposlil takoj po končani vojni in nam je bil sodelavec vse do leta 1973, ko je odšel v zaslužni pokoj. Vsa leta je odgovorno opravljal mizar

in tesarska dela v temeljni organizaciji. Poznamo ga kot prizadevnega, marljivega in vselega človeka, vedno pripravljenega priskočiti na pomoč vsakomur in kot tak nam bo ostal v trajnem spominu.

Delovni kolektiv

Žagalnice

Iz drugih lesarskih kolektivov

ALPLES sodi v primerjavi s sorodnimi delovnimi organizacijami v povprečje aktivne inovativne dejavnosti, vendar to še ne pomeni, da so s to dejavnostjo povsem zadovoljni. To dokazujejo tudi podatki o številu danih predlogov ter ob doseženi gospodarski koristi v preteklem letu. Lani je bilo skupno realiziranih le 28 predlogov z doseženo gospodarsko koristjo v višini 21.518 milijonov dinarjev. Kljub uspešnemu pokritju izgube po zaključnem računu, kar pomeni, da se obveznosti iz slabega poslovanja ne prenašajo v letošnje leto, pa so morali delavci v Alplesi, Tozd Lesna proizvodnja in Tozd Promet blaga in storitev, sprejeti ob zaključnem računu za leto 1986 sklep o pričetku sanacijskega postopka.

V **MEBLU** pripravljajo referendum, na katerem bodo glasovali o vsebinski in organizacijski prenovi delovne organizacije, ki izhaja iz sanacijskega programa. Po novem naj bi imeli samo šest temeljnih organizacij, pravzaprav pa štiri močne proizvodne tozde.

Pomembno je še to, da bodo v vsaki temeljni organizaciji zaposleni tudi takšni kadri, ki jih je mogoče uporabiti in vključiti v kulturo, samoupravo, politično, športno in drugo življenje. To plat — sociološki problem (samo proizvodnega) tozda so do sedaj precej zanemarjali.

V **NOVOLESU** so dobili novo, moderno lakirnico. Razmišljanja in priprave so trajale nekaj let. K sodelovanju so poleg domačih pritegnili tudi tuje strokovnjake; najeli so firmo Schuler iz ZR Nemčije, ki je proučila njihove potrebe in izdelala svoj predlog za rešitev problemov. Izdelavo izvedbenega načrta tehnologije so zaupali mag. Kotniku iz projektivnega biroja Lesnine. Tako so domači in nekaj tujih strokovnjakov ob zavzetem delu s skupnimi močmi uspeli

v kratkem času postaviti razmeroma poceni lakirnico.

INLES je poslovno leto 1986 zaključil brez izgub. V celotni delovni organizaciji so ustvarili za 45,6 stare milijarde akumulacije, kar je za 129 odstotkov več kot v letu 1985. Izredno ugodne rezultate dosega Tozd Dolenja vas, saj izrazito prednjači kot daleč najuspešnejši tozd v dejavnosti (akumulacija na delavca v Tozd Dolenja vas je 1.728.500 din). Razmeroma ugodne rezultate ima tudi Tozd Loški potok, ostali tozdi Inlesa pa dosegajo akumulacijo na delavca precej pod povprečjem v dejavnosti. Inles je za šolsko leto 1987/88 razpisal 109 štipendij, od tega 77 štipendij do V. zahtevnostne stopnje. Če bo večje zanimanje zlasti za deficitarne poklice (strojništvo, elektro, elektronika, računalništvo, lesna), bodo podelili tudi več štipendij.

LESNA iz Slovenj Gradca bo v maju odprla svoj novi prodajni center v Temerinu pri Novem Sadu. Pripravljajo 210 m² prodajnih in razstavnih prostorov, 720 m² zunanega skladišča in 3400 m² urejenih

manipulativnih površin. Prodajni program prodajne enote v Temerinu bo obsegal celotni proizvodni program tozdov Lesne (okna, senčila, vrata, obloge...), prodajo žaganega lesa in ladijskega poda. Kot dopolnilo osnovnemu programu bodo kupcem nudili proizvode IMONTA Dravograd, ki bo na odprtem razstavnem prostoru razstavil tudi svojo brunarico ter del stavbnega pohištva drugih proizvajalcev: vhodna in garažna vrata, strešna okna, parket in podobno. Temerinu se želijo predstaviti s čim boljšo ponudbo, tako da bodo ob večjih naročilih gradbenih delovnih organizacij prodajali in potem vgrajevali svoje proizvode.

GARANT iz Polzele je, kot že nekaj let doslej, razglasil maj za »mesec inovacij«. Vse predloge v tem mesecu bodo obravnavali takoj v juniju. Za koristne predloge, ki jih bo možno realizirati, bodo prijavitelji prejeli nagrado v višini 1.000 din. Za realizirane predloge pa bodo inovatorji prejeli še dodatno nagrado v skladu s pravilnikom o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Notranjsko prvenstvo v namiznem tenisu

Stara telovadnica osnovne šole na Rakeku je bila v soboto, 18. aprila kar pretesna za vse udeležence notranjskega pionirskega prvenstva v namiznem tenisu. Nastopilo je 22 ekip pionirjev in pionirk ter 50 tekmovalcev in tekmovalcev v posamičnih disciplinah. Prišli so z Vrhnik, Logatca, Podpeči oziroma Preserje, Dragomerja, Begunj in Rakeka.

Zaradi razlik v znanju so bili pionirji in pionirke razdeljeni v skupino mlajših (do 4. r. OŠ) in skupino starejših (od 5. do 8. r. OŠ), uvrstitve pa so bile naslednje:

Starejši pionirji:
Ekipno: 1. RAKEK I., 2. VRHNIKA I., 3. PODPEČ PRESERJE
Posamežno: 1. Peter Stražisar, 2. Andrej Stražisar (oba Rakek), 3. Tibor Srečkovič (Vrhnika)
Starejše pionirke:
Posamežno: 1. Petra Kovšca

(Rakek), 2. Tadeja Švigelj (Podpeč — P.), 3. Irena Istenič (Rakek)

Mlajši pionirji:
Ekipno: 1. Podpeč — Preserje I., 2. Logatec, 3. Rakek I.
Posamežno: 1. Vrenk (Dragomer), 2. Samarotič (Podpeč — P.), 3. Rus (Logatec)

Mlajše pionirke:
Ekipno: 1. Rakek I., 2. Logatec, 3. Rakek II.
Posamežno: 1. Petra Peček (Logatec), 2. Karla Kovšca (Rakek), Mojca Rus (Logatec)

Udeležba je pokazala, da na našem območju raste zanimanje za to športno zvrst, še posebej pa je pohvalno, da delamo tudi z najmlajšimi.

Predstavniki društev so se dogovorili, da bodo v sezoni 1987/88 poglobili medsebojno sodelovanje. Razmišljali so tudi o povezavi z Notranjsko namiznoteniško podzvezo.

P. Kovšca

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

Nagradna križanka je bila, kljub grdi zamudi, kar dobrodošlo razvedrilo, vsaj za 78 naših bralcev, ki so svoje rešitve tudi poslali v naše uredništvo. Posebna komisija je izžrebala naslednje nagrajence:

500 din dobijo
— Samo Umek, Videm 6/a Cerknica

— Ludvik Dekleva, Prodaja

— Petra Žunič, Masiva

2.000 din — Dragica Tavželj, Peščenik 4, Cerknica

3.000 din — Mateja Sterle, Skupne dejavnosti

in III. zvezek Notranjskih listov — Jaka Šraj, Metulje 20,

61385 Nova vas.

Nagrajencem čestitamo. Nagrade dobite v blagajni Skupnih dejavnosti. Ostalim jih bomo poslali po pošti.

Uredništvo

Filmi v juniju

6. ob 18. uri — hongkonški karate film ZMAJEVA IGRA SMRTI.
6. ob 20. uri — ameriška kriminalka MORILEC V HIŠI.
6. ob 20. uri in 8. 6. ob 18. uri — ameriški pustolovski film COLIDOR IN RDEČELASKA.
6. ob 20. uri in 7. 6. ob 16. uri — ameriški akcijski film AMERIŠKI NINDŽA.
6. ob 20. uri — ameriška drama LET NAD KUKAVICJIM GNEZDOM.
6. ob 20. uri — ameriška drama KRALJ DISKA.
6. ob 20. uri — francoski erotični film MLADA LADY CHATTERLEY.
6. ob 20. uri in 14. 6. ob 16. uri — francoska kriminalka NEDOTAKLJIVI.
6. ob 20. uri — ameriška drama DIPLOMAT.
6. ob 20. uri — angleška kriminalka JAZ SEM POROTA.
6. ob 20. uri in 22. 6. ob 18. uri — ameriška glasbena komedija ELEKTRIČNE SANJE.
6. ob 16. in 20. uri — ameriška ljubezenska drama MOJA AFRIKA.
6. ob 20. uri — angleška melodrama DEKLE IZ INDIJE.
6. ob 20. uri in 28. 6. ob 20. uri — ameriški akcijski film POKLIC — KOMANDOS.
6. ob 20. uri in 28. 6. ob 16. uri — ameriški pustolovski film DRAGULJ Z NILA.
6. ob 20. uri — ameriška grozljivka SVET. DEMONOV, I. del.

Izbrali smo najboljše športnike

Ob praznovanju dneva mladosti je ZTKO občine Cerknica podelila občinska priznanja športnikom, športnim delavcem in športnim organizacijam za uspehe v tekmovalnem športu in za organizirano delo v telesni kulturi za sezono 1986.

Predsedstvo ZTKO je na podlagi uspehov in predlogov občinskih TKO izbralo najboljše športnike, športne delavce in klube.

Športnik občine za leto 1986 je Janez Ožbolt član SK Loška dolina, tekmovalca v biatlonu, ki je v prejšnji sezoni osvojil tri državne naslove in republiški naslov pri mladincih.

Športnica občine za leto 1986 je Saša Istenič, tekmovalka strelske družine Brest, ki je v streljanju z malokalibrsko puško osvojila prvo mesto na republiškem tekmovanju (3 x 10) in postala republiška prvakinja v disciplini 30 leže. Na državnem prvenstvu z zračno puško je osvojila 5. mesto s 181 krogi in postavila nov republiški rekord.

Priznanja za športne uspehe so dobili:

1. Damjan Kandare — SD Brest (1. mesto SRS in 4. mesto SFRJ)
2. Roland Turšič — SK Loška dolina (3. mesto SFRJ)
3. Darko Ožbolt ml. — SK Loška dolina (4. mesto SFRJ)
4. Ines Otoničar — SD Brest (1. mesto SRS in 2. mesto SRS)
5. Jasna Kebe — SD Brest (3. mesto SRS)
6. Tone Založnik — KK Brest (5. mesto SRS in keglj. prvak)

Za organizacijsko in strokovno delo na področju telesne kulture so prejeli priznanja:

1. Franc Levec — SK Loška dolina za delo sodniški organizaciji
2. Vinko Brezec — TK Dovece za delo in popularizacijo tenisa na Rakeku
3. Pavel Kandžič — PD Cerknica za delo v planinski organizaciji
4. Franc Udovič — NK Rakek, igralec in organizator nogometa na Rakeku
5. Franc Urbas — KK Brest za delo na področju kegljanja.

Priznanja za odlične tekmovalne uspehe pionirjev in pionirk ter za dobro strokovno delo v klubu je prejela Strelska družina Brest iz Cerknice. Za organizacijo rekreativnega in množičnega športa je priznanje dobil organizacijski odbor Bloških tekov za odlično izvedbo vseh dvanajstih tekov.

Priznanja je podelil predsednik ZTKO Franc Gornik. Med drugim je dejal, da sta telesna kultura in šport že tako vsidrana v življenje ljudi, da si brez tega ne moremo več zamisljati obstoja naše socialistične samoupravne družbe.

Po podelitvi so se tekmovalci, športni delavci ter družbenopolitični delavci pogovarjali o delu, življenju, treningih in o prihodnjem delu na področju telesne kulture.

F. Turšič

Kegljaške novice

Mladinci KK Brest — državni prvaki

Mladinska ekipa Kegljaškega kluba Brest je dosegla še en velik uspeh, saj je na ekipnem državnem prvenstvu, ki je bilo v Celju, osvojila naslov državnih ekipnih prvakov.

Vrstni red

	kegljev
1. Brest Cerknica	6666
2. Jedinstvo Zagreb	6627
3. Emo Celje	6621
4. Triglav Kranj	6586
5. Varteks Varaždin	6503

Na kegljišču Bresta v Cerknici in hotela šport v Postojni so odigrali prvenstvo Slovenije za mladinske dvojice.

Vrstni red

1. Triglav	3497
2. Brest	3462
(Piletič 868+898, Premrov 862+834)	
3. Slovan I.	3422
4. Slovan II.	3368
5. Gorica	3367
8. Brest	3303
(Švelc 840+842, Vidmar 779+842)	

Na kegljiščih v Cerknici, Postojni, Pivki in Ilirski Bistrici so končali tekmovanja Notranjske regije v članski in

mladinski konkurenci posamezno in v dvojicah.

Rezultati

Moški posamezno

1. Založnik
2. Gornik
3. Gregorc
4. Urbas
5. Prešeren

Mladinci posamezno

1. Premrov
2. Piletič
3. Švelc

kegljev

Brest	3556
Brest	3453
Postojna	3439
Brest	3396
Brest	3392
Brest	3450
Brest	3405
Brest	3348

Moške dvojice

1. Brest (Založnik, Gornik)
2. Brest (Urbas, Švelc)
3. Proteus (Stegel, Babuder)

Mladinci dvojice

1. Brest (Piletič, Premrov)
2. Proteus (Zagorec, Mundjar)
3. Proteus (Vuradin, Jurca)

kegljev

Brest	6855
Brest	6541
Brest	6534

Brestovi balinarji pri treningu

Baliranje

Na baliniščih v Cerknici je bilo odigrano prvenstvo Notranjske regije za posameznike. Nastopilo je 25 tekmovalcev.

Vrstni red

1. Mestek
2. Tominc
3. Menart
4. Žagar

Brest
Horjul
Logatec
Loška dolina

Tekmovanje v dvojicah pa je bilo na baliniščih na Vrhniki.

Vrstni red

1. Vrhnika
2. Brest (Dekleva, Jakopin)
3. Rakek
4. Horjul

Najboljši v obeh konkurencah so se uvrstili na republiško prvenstvo.

Igre SOZD Slovenijales v septembru

Komisija za organizacijo in izvedbo VI. letnih športnih iger delavcev Sozda Slovenijales — proizvodnja in trgovina je proučila pripravljenost na to prireditev ter je igre, ki so bile prvotno načrtovane za 20. junij, preložila na 12. september — to je bližje rokom, ko bomo obeležili 40-letnico delovne organizacije Brest Cerknica.

Tekmovanja bodo potekala v osmih moških in petih ženskih športnih panogah na športnih objektih v Cerknici, Rakeku in Starem trgu. Pričakujemo udeležbo 700 športnikov in športnic iz delovnih organizacij — članic Sozda Slovenijales. Organizacijski odbor predvideva pokritje stroškov iger s primerno startnino udeležencev ter propagandni oglasi v biltenu iger. Športne igre bodo velik izziv organizacijskih in športnih sposobnosti delavcev Bresta in pri-

ložnost za spontano vzpodbudo za razvoj rekreacije v občini Cerknica.

I. Štefan

Naši upokoјenci

Z mesecem aprilom 1987 je odšla v pokoj Vera Klanfar iz Markovca. V temeljni organizaciji je bila neprekinjeno zaposlena od leta 1955, od tega 25 let v neposredni proizvodnji. Nobena dela in naloge ji niso bila pretežka in jih je sprejemala s polno mero odgovornosti. V pokoj je odšla z del in nalog »rezkanje na kopirnem rezkarju«.

Delovna skupnost Tozda Žagalnica se ji zahvaljuje za delovni prispevek k razvoju temeljne organizacije in ji želi še veliko zdravih in zadovoljnih let.

Delovni kolektiv
Žagalnice

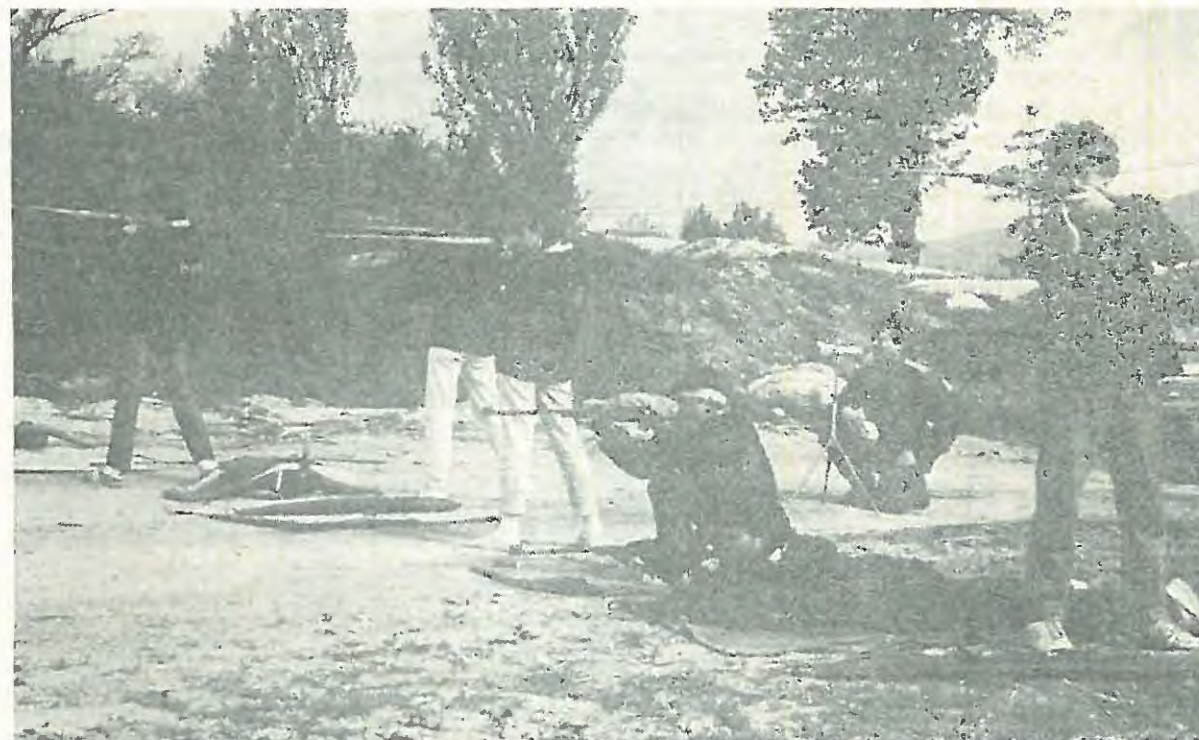
BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Ureja uredniški odbor: Srečo DROBNIČ, VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Karmen KANDARE, Peter KOVŠČA, Danilo MLINAR, Štefka MIKŠE-ŠEBALJ, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Miran PETAN, Zdravko ZABUKOVEC.

Foto: Jože ŠKRLJ
Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Franc MLAKAR

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

Po uspešni sezoni tekmovanj z zračno puško so pionirji in pionirke SD Brest začeli priprave in treninge z malokalibrskim orožjem

V letošnjem letu sta iz temeljne organizacije Jelka odšla v pokoj dva naša delavca.

Marija Maček je odšla v pokoj 28. februarja 1987. Delala je predvsem v strojnem oddelku in pri pripravi furnirja.

Jakob Turšič je odšel v pokoj 30. aprila 1987. Opravljal je različna dela na žagi, nazadnje pri odvozu žamanja.

Za njun trud in prispevek pri razvoju temeljne in delovne organizacije se jima iskreno zahvalujemo in jima želimo še mnogo zdravih let.

Kolektiv Tozda Jelka